

**Przedmiotowy system oceniania i wymagania edukacyjne
 na poszczególne oceny z języka polskiego w klasie ósmej
 Rok szkolny 2021/2022**

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *NOWE Słowa na start!* w klasie 8 (NOWA EDYCJA 2021–2023).

Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen i zmodyfikowano na potrzeby SP 2 w Zakopanem.

I. Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych:

Zagadnienia	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
Kształcenie literackie i kulturowe: wiersz, proza	zreferować treść wiersza określić rodzaj literacki wskazać podmiot liryczny określić rodzaj liryki wyjaśnić pojęcia: <i>puenta</i>, <i>przeñośnia</i>, <i>symbol</i>, <i>refren</i>, <i>ironia apostrofa</i> omówić przynależność gatunkową utworów wskazać adresata lirycznego, bohaterów wiersza odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie zrelacjonować treść utworu lub fragmentu utworu przedstawić bohaterów utworu wyjaśnić pojęcia: <i>literatura faktu</i>, <i>reportaż</i>, <i>superbohater</i>, <i>antyutopia</i>, <i>alegoria</i>, <i>utopia</i> wypowiedzieć się na temat narratora	określić funkcję zwrotów do adresata opisać emocje wyrażane przez podmiot liryczny, nazwać emocje towarzyszące podmiotowi lirycznemu, określić jego stosunek do adresata lirycznego, sytuacji wyjaśnić, w imieniu jakiej zbiorowości wypowiada się podmiot liryczny scharakteryzować bohaterów wyjaśnić znaczenie sentencji zawarte w utworach określić funkcję adresata określić miejsce, w którym znajduje się podmiot liryczny wskazać środki stylistyczne, związki frazeologiczne wykorzystać najważniejsze	wskazać elementy tworzące atmosferę, budujące nastrój omówić funkcję skonstrastowania np. dwóch przestrzeni, bohaterów itp. zinterpretować zabiegi stylistyczne zastosowane w wierszu, określić funkcję słownictwa zinterpretować tytuł wskazać nawiązania np. biblijne, omówić kontekst np. historyczny utworu postawić tezę interpretacyjną określić przyczyny emocji podmiotu lirycznego omówić sposób prezentacji wybranego elementu utworu, porównać wybrane elementy świata przedstawionego wyliczyć i omówić problemy, z	zinterpretować wymowę wiersza, przesłanie utworu przedstawić swoje spostrzeżenia dotyczące danej sytuacji lirycznej zinterpretować istotne elementy wiersza, np. zakończenie, sposób ukazania przemijania, puentę odnieść wymowę wiersza do rzeczywistości codziennej wyjaśnić, na czym polegał tragizm pokolenia, do którego należał K. K. Baczyński dokonać interpretacji tworząc własną wypowiedź, np. sformułować rzeczywisty katalog zasad, którymi powinien się kierować człowiek posiada umiejętność poprawnego zinterpretowania wymaganego materiału,	wykazuje umiejętność operowania kontekstem, twórczego przetworzenia poruszanych w utworze kwestii, przekładu intersemiotycznego, np. potrafi: podjąć dyskusję na wskazany temat odnaleźć odzwierciedlenie poruszanych zagadnień w wybranym tekście kultury i omówić dostrzeżony związek omówić kontekst historyczny utworu stworzyć prezentację tematyczną przedstawić wybrany tekst kultury dotyczący tragizmu pokolenia, do którego należał Krzysztof Kamil Baczyński przytoczyć i omówić wybrany

	określić czas i przestrzeń akcji wyjaśnić pojęcia: <i>fasyzm, rasizm, obóz koncentracyjny, motyw, przypowieść, powieść historyczna, powiastka filozoficzna</i> określić rodzaj narracji	konteksty scharakteryzować bohaterów całego lub fragmentów utworu opisać relacje pomiędzy bohaterami, określić stany emocjonalne bohaterów omówić znaczenie czasu i miejsca akcji dla wymowy utworu, omówić świat przedstawiony określić temat przewodni utworu wypowiedzieć się na temat utworu i zawartych w nim zagadnień, wyjaśnić zasady rządzące światem przedstawionym wyjaśnić specyfikę języka utworu, np. użytych w tekście frazeologizmów	którymi zetknął się bohater wyjaśnić motywy postępowania, konsekwencje decyzji bohatera, wskazać jego najważniejsze cechy wyjaśnić przyczynę reakcji bohatera w wybranych sytuacjach, omówić stosunek bohatera do rzeczywistości zinterpretować zachowanie bohatera, ocenić go omówić relacje łączące bohaterów omówić stosunek autora tekstu do opisywanego bohatera wskazać cechy gatunkowe utworu, wypowiedzieć się na temat stylu utworu wyciągnąć wnioski określić własne stanowisko	właściwej argumentacji, uogólniania, podsumowania i porównania, np. potrafi: przedstawić punkt widzenia narratora na poruszany w utworze temat zinterpretować puentę, tytuł, wymowę utworu wskazać charakterystyczne cechy języka utworu, wyjaśnić ich znaczenie i określić ich funkcje w tekście wskazać stereotypy przedstawione w utworze przedstawić zdobyte za pomocą różnych źródeł informacje na temat poruszany w tekście podjąć dyskusję na temat poruszanych problemów, wyjaśnić symboliczne znaczenie elementów utworu, omówić przenośnie, uniwersalną wymowę utworu umieścić utwór w kontekście, np. historycznym, biograficznym	tekst kultury poruszający temat małej ojczyzny omówić różne sposoby przedstawienia motywu przemijania w tekstach kultury potrafi wykorzystywać bogate konteksty, formułować i rozwijać problem badawczy, tworzyć własne teksty rozwijające poruszane tematy, np. potrafi: stworzyć prezentację nawiązującą do poruszanych zagadnień podjąć dyskusję na temat rzetelnych źródeł informacji lub zagadnień poruszanych w tekście przedstawić inny tekst kultury podejmujący temat na podstawie dowolnych źródeł opracować kontekst historyczny utworu odnaleźć konteksty i nawiązania
Kształcenie literackie i kulturowe: Adam Mickiewicz Pan Tadeusz (lektura obowiązkowa)	wyjaśnić pojęcia: <i>epopeja, inwokacja, szlachta, dworek szlachecki, komizm, ironia</i> zrelacjonować treść fragmentu wskazać adresatów inwokacji Do całości utworu: zrelacjonować treść utworu wymienić obyczaje szlacheckie opisane w utworze	Do fragmentu utworu: wypowiedzieć się na temat narratora fragmentu utworu Do całości utworu: opisać strukturę społeczną szlachty polskiej scharakteryzować Jacka Soplicę, Hrabiego, Sędziego i Gerwazego wymienić wydarzenia historyczne przywołane w koncercie Jankiela wymienić cechy gatunkowe utworu	Do fragmentu utworu: wskazać, w jaki sposób inwokacja nawiązuje do tradycji eposu homeryckiego Do całości utworu: wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia społeczności dobrzyńskiej wskazać komizm w sposobie przedstawienia niektórych bohaterów	Do fragmentu utworu: zanalizować sposób przedstawienia ojczyzny w inwokacji zanalizować elementy wystroju dworku szlacheckiego w kontekście tradycji i patriotyzmu Do całości utworu: podjąć dyskusję na temat zalet i wad szlachciców przedstawionych w utworze zinterpretować częste pojawianie się w utworze słowa <i>ostatni</i> zinterpretować tytuł utworu	omówić kontekst historyczny, w jakim powstało dzieło, oraz kontekst historyczny wydarzeń przedstawionych w utworze podjąć dyskusję na temat przyczyn określenia dzieła Mickiewicza epopeją narodową, skoro opisana została tam tylko jedna warstwa społeczna porównać tekst Adama Mickiewicza z reżyserską wizją Andrzeja Wajdy
Kształcenie literackie i kulturowe: Aleksander Kamiński, Kamienie na szaniec (lektura obowiązkowa)	Do fragmentu utworu: zrelacjonować treść fragmentu utworu Do całości utworu: wyjaśnić pojęcia: <i>okupacja</i>,	Do fragmentu utworu: omówić świat przedstawiony we fragmencie utworu scharakteryzować bohaterów fragmentu utworu	Do fragmentu utworu: wyjaśnić, dlaczego Rudy czuł się szczęśliwy pomimo dojmującego bólu i świadomości zbliżającej się śmierci	Do fragmentu utworu: w kontekście danego fragmentu utworu zinterpretować tytuł utworu Do całości utworu:	porównać sposób ukazania akcji pod Arsenalem oraz jej skutków w książce Aleksandra Kamińskiego oraz w filmie w reżyserii Roberta Glińskiego

	<i>Szare Szeregi, sabotaż, dywersja, literatura faktu</i> • zrelacjonować treść książki • określić rodzaj narracji • zrelacjonować przebieg akcji pod Arsenalem	Do całości utworu: • omówić świat przedstawiony • opisać rzeczywistość okupowanej Warszawy • wymienić i scharakteryzować bohaterów pierwszoplanowych • opisać perypetie bohaterów działających w małym sabotażu i w dywersji	Do całości utworu: • wypowiedzieć się na temat specyfiki pokolenia, do którego należeli bohaterowie • wskazać cechy gawędy harcerskiej i literatury faktu	• podjąć dyskusję na temat celowości przeprowadzenia akcji pod Arsenalem w świetle jej skutków • podjąć dyskusję na temat ówczesnego i współczesnego rozumienia słowa <i>patriotyzm</i>	
Kształcenie literackie i kulturowe: Stefan Żeromski <i>Szyfrowe prace</i> (lektura obowiązkowa)	Do fragmentu utworu: • wyjaśnić pojęcie <i>rusyfikacja</i> • zrelacjonować fragment powieści Do całości utworu: • wyjaśnić pojęcia: <i>zabory, rusyfikacja</i> • zrelacjonować treść powieści	Do fragmentu utworu: • scharakteryzować Bernarda Zygiera Do całości utworu: • omówić świat przedstawiony • scharakteryzować Marcina Borowicza i Andrzeja Radka • wymienić metody rusyfikacji przedstawione w powieści	Do fragmentu utworu: • wypowiedzieć się na temat przyczyn lekceważenia przez uczniów lekcji języka polskiego Do całości utworu: • przedstawić sytuację społeczeństwa polskiego po powstaniu styczniowym • omówić sposoby walki z rusyfikacją przedstawione w utworze • zinterpretować tytuł powieści	Do fragmentu utworu: • omówić i zanalizować reakcje uczniów na recytację <i>Reduty Ordona</i> Do całości utworu: • zanalizować skutki zabiegów rusyfikacyjnych • przedstawić postawy członków polskiej społeczności wobec działań zaborców i zanalizować ich przyczyny	• podjąć dyskusję na temat potrzeby zachowywania tożsamości narodowej
Kształcenie literackie i kulturowe: Sławomir Mrozek <i>Artysta</i> (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić pojęcie <i>alegoria</i> • zrelacjonować treść opowiadania • określić rodzaj narracji	• wypowiedzieć się na temat narratora • wyjaśnić postawę Koguta • skomentować zachowanie Lisa	• omówić alegoryczne znaczenie występujących postaci • wskazać elementy komizmu	• odnieść postawę Koguta do wyobrażenia na temat artysty • sformułować morał	• podjąć dyskusję na temat sposobu postrzegania artystów • porównać utwór Sławomira Mroźka z wybraną bajką zwierzęcą
Kształcenie literackie i kulturowe: wywiad, gatunki publicystyczne	• wyjaśnić pojęcie <i>wywiad</i>, zreferować treść wywiadu • omówić przynależność tekstu do gatunku prasowego • przedstawić najważniejsze wydarzenia z historii piśmiennictwa • wymienić gatunki wypowiedzi prasowej	• podzielić wypowiedzi pisemne na kategorie • rozpoznać gatunki wypowiedzi prasowej	• zanalizować wywiad pod kątem sposobu zadawania pytań przez dziennikarkę • omówić język prasy • wymienić cechy dobrego tekstu prasowego	• odnaleźć elementy omówione w wywiadzie w rzeczywistości codziennej • zanalizować tekst prasowy według podanych kryteriów	• podjąć dyskusję na temat wad i zalet publikacji drukowanych oraz elektronicznych
Kształcenie literackie i kulturowe: film	• przedstawić najważniejsze momenty w historii kina • wyjaśnić pojęcia: <i>kadr, plan filmowy, ujęcie, scena, montaż, scenariusz</i>	• podać przykłady filmów należących do poszczególnych gatunków filmowych • omówić kompozycję kadru	• wskazać w wybranych filmach cechy klasyfikujące je do poszczególnych gatunków	• zanalizować język filmu w wybranym dziele • ocenić wybrane dzieło filmowe według podanych kryteriów	• przygotować prezentację na temat wybranej postaci związanej z filmem • stworzyć scenariusz filmowy spełniający wymogi wybranej konwencji gatunkowej

Kształcenie literackie i kulturowe: dzieło sztuki (obraz, grafika, fotografia)	wymienić barwy użyte przez malarza opisać, co zostało przedstawione na obrazie, zdjęciu wyjaśnić pojęcia: <i>wzorzec, kompozycja fotografii, sztuka współczesna</i> przedstawić najważniejsze wydarzenia z historii fotografii wymienić rodzaje fotografii wyjaśnić pojęcia: <i>mural, street art</i> opisać mural wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>grafika, rysunek, perspektywa, grafika artystyczna, ilustracja, plakat, animacja, logo, identyfikacja wizualna firmy</i>	omówić znaczenie zastosowanych przez malarza proporcji omówić kompozycję dzieła opisać krajobraz, omówić kompozycję obrazu wskazać przykłady fotografii należących do danych kategorii omówić elementy języka grafiki na wybranym przykładzie wymienić i opisać najważniejsze techniki graficzne	zinterpretować znaczenie barw zinterpretować sposób przedstawienia bohatera wskazać elementy, które zostały wyeksponowane na zdjęciu ocenić wybraną fotografię według podanych kryteriów wypowiedzieć się na temat roli światła w fotografii omówić środki wyrazu zastosowane przez autora wybranej grafiki omówić tradycyjne techniki graficzne	zinterpretować sposób ukazania tematu na obrazie wyrazić swoją opinię na temat obrazu wyjaśnić wymowę obrazu wypowiedzieć swoją opinię na temat fotografii i uzasadnić ją zanalizować wybraną fotografię wypowiedzieć się na temat specyfiki sztuki współczesnej ocenić dzieło sztuki na podstawie podanych kryteriów	porównać obraz z innymi tekstami kultury przedstawiającymi temat omówić wybrany obraz przygotować prezentację na temat np. twórczości Warhola zanalizować wybraną fotografię artystyczną omówić wybrany przykład street artu przygotować prezentację na temat wybranego artysty grafika stworzyć pisemną recenzję wybranego dzieła sztuki
Kształcenie literackie i kulturowe: muzyka	zrelacjonować rozwój muzyki na poszczególnych etapach historii kultury wymienić elementy języka muzyki	wymienić rodzaje muzyki rozrywkowej	omówić rolę muzyki w wybranym filmie ocenić utwór muzyczny na podstawie podanych kryteriów	zastosować elementy języka muzyki do analizy wybranego utworu	stworzyć prezentację na temat ulubionego muzyka bądź gatunku muzyki stworzyć prezentację na temat muzyki etnicznej charakterystycznej dla swojego regionu
Kształcenie literackie i kulturowe: twórca i jego czasy	wyjaśnić pojęcia: <i>szlachta, Wielka Emigracja, epopeja narodowa</i> wymienić najważniejsze etapy życia Adama Mickiewicza wyjaśnić pojęcia: <i>harcerstwo, literatura podziemna</i> wyjaśnić pojęcie <i>rusyfikacja</i> wymienić najważniejsze etapy życia Henryka Sienkiewicza wyjaśnić pojęcie <i>emigracja</i>	wymienić najważniejsze fakty z życia Melchiora Wańkowicza scharakteryzować twórczość Adama Mickiewicza omówić kontekst historyczny twórczości Aleksandra Kamińskiego przedstawić okoliczności powstania <i>Szyfowych prac</i>	omówić genezę <i>Pana Tadeusza</i> wyjaśnić genezę powstania <i>Kamieni na szaniec</i> wypowiedzieć się na temat twórczości Henryka Sienkiewicza wypowiedzieć się na temat twórczości artysty	scharakteryzować twórczość Melchiora Wańkowicza wymienić cechy epopei obecne w <i>Panu Tadeuszu</i> przedstawić znaczenie <i>Kamieni na szaniec</i> dla współczesnych autorów odbiorców omówić kontekst społeczno-historyczny twórczości Żeromskiego omówić sposób opisywania rzeczywistości w dziełach S. Mrożka	wypowiedzieć się o wydarzeniach historycznych współczesnych autorowi wypowiedzieć się na temat literatury podziemnej w okupowanej Polsce
Sztuka posługiwania się językiem: poprawność językowa	wskazać różnice pomiędzy normą wzorcową a normą użytkową przedstawić podział błędów językowych poprawnie odczytać podane	wskazać teksty realizujące normę wzorcową i normę użytkową wyjaśnić różnicę pomiędzy opinią a informacją odróżnić informację od opinii	sporządzić notatkę zawierającą informacje skorygować błędy w podanych tekstach odnaleźć w zdaniach błędnie użyte wyrazy	sformułować opinie wraz z uzasadnieniem wskazać pleonazmy w podanych wyrażeniach	

	wyrazy	• poprawnie odmienić podane słowa • właściwie sformułować związki frazeologiczne • w podanych przykładach wskazać sylaby akcentowane	• odnaleźć błędy stylistyczne w tekście i skorygować je		
Nauka o języku: mowa niezależna i zależna	- wyjaśnić znaczenie terminów: <i>mowa zależna, mowa niezależna</i> - wyjaśnić różnice pomiędzy mową niezależną a mową zależną	- w podanym tekście wskazać mowę zależną i mowę niezależną - zapisać dowolny dialog w formie mowy zależnej - przy zapisie dialogu stosować poprawną interpunkcję	- redagować tekst, w którym wypowiedzi bohaterów zapisuje w formie mowy niezależnej	- przekształcić mowę zależną na niezależną i odwrotnie	
Nauka o języku: słownictwo, komunikacja językowa	• wyartykułować podane wyrazy zgodnie z normą wzorcową • zaakcentować podane wyrazy zgodnie z normą wzorcową • wymienić style funkcjonujące w polszczyźnie • zreferować podstawową zasadę dobrego stylu • wyjaśnić pojęcia: <i>synonim, antonim, homonim, wyraz wieloznaczny, eufemizm</i> • wymienić rodzaje neologizmów i zapożyczeń • wymienić obrzędy nadawania imion • wymienić języki, z których wywodzą się imiona • zrelacjonować historię nadawania nazwisk • zrelacjonować zasady odmiany nazwisk żeńskich i nazwisk małżeństw • wymienić rodzaje nazw miejscowości • zreferować zasadę zapisu dwuczłonowych nazw miejscowych	• wymienić cechy każdego ze stylów • wymienić szczegółowe zasady dobrego stylu • wyjaśnić zależność pomiędzy treścią a zakresem wyrazu • zastąpić podane wyrazy synonimami • podać antonimy do danych wyrazów • podzielić neologizmy na kategorie • odnaleźć neologizmy w tekście • wytłumaczyć znaczenie podanych imion słowiańskich • użyć imion w wołaczu • poprawnie odmienić nazwiska • właściwie odmienić nazwy miejscowości	• wyjaśnić różnice pomiędzy normą wzorcową a normą użytkową języka • rozpoznać wypowiedzi zgodne z normą wzorcową i normą użytkową • rozpoznać styl podanej wypowiedzi • skorygować błędy stylistyczne w podanym tekście • porównać treść i zakres wyrazu w podanych przykładach • wyjaśnić różnice pomiędzy wyrazami wieloznacznymi a homonimami • wyjaśnić znaczenie podanych eufemizmów • wyjaśnić znaczenie podanych neologizmów • zanalizować swoje imię z uwzględnieniem podanych kryteriów • zanalizować różne nazwiska pod kątem ich pochodzenia • wyjaśnić pochodzenie podanych nazw miejscowości	• sformułować wypowiedzi dostosowane do adresata • stworzyć wypowiedzi zgodne z wzorcową odmianą języka • stworzyć tekst w wybranym stylu • podane wyrazy zastąpić słowami o bogatszej treści • podane wyrazy zastąpić słowami o szerszym zakresie • podać różne znaczenia danych wyrazów • wskazać archaizmy w przysłowiach i wyjaśnić ich znaczenie • wypowiedzieć się na temat mody na konkretne imiona • utworzyć nazwy mieszkanki i mieszkańca danego miasta	• sformułować oficjalną mowę na zadany temat, uwzględniając wszystkie zasady grzeczności • zanalizować wybrane przez siebie wypowiedzi publicystyczne pod kątem zgodności z normami językowymi • wyjaśnić znaczenie imion biblijnych
Nauka o języku: odmienne części mowy	• wymienić odmienne części mowy • rozpoznać odmienne części	• scharakteryzować odmienne części mowy • określić cechy	• odnaleźć nieosobowe formy czasownika w tekście i określić je	• właściwie określić formy czasownika osobowego • właściwie określić formy	swobodnie i bezbłędnie posługiwać się wiedzą o odmiennych częściach mowy

	mowy	charakterystyczne deklinacji trudnych rzeczowników	dokonać właściwej deklinacji rzeczowników właściwie odmienić i stopniować przymiotniki	zaimków i poprawnie je stosować właściwie nazywać rodzaje liczebników	
Nauka o języku: nieodmienne części mowy	wymienić nieodmienne części mowy rozpoznać nieodmienne części mowy	scharakteryzować nieodmienne części mowy wskazać spójniki, przed którymi stawiamy przecinek	wskazać przysłówki, które podlegają stopniowaniu		swobodnie i bezbłędnie posługiwać się wiedzą o nieodmiennych częściach mowy
Ortografia	przedstawić zasady ortograficzne	uzupełnić podane teksty poprawnymi formami	skorygować teksty pod kątem ortograficznym	stworzyć teksty poprawne pod względem ortograficznym	
Nauka o języku: fonetyka	wyjaśnić pojęcia: <i>głoska, litera, ubezdźwięcznienie, udźwięcznienie, uproszczenie grupy spółgłoskowej</i> przedstawić podział głosek wymienić zasady poprawnego akcentowania w języku polskim	rozpoznać rodzaje głosek na przykładach poprawnie podzielić wyrazy na sylaby wskazać wyrazy, w których nastąpiło uproszczenie grupy spółgłoskowej wskazać upodobnienia wewnątrzwyrazowe	skorygować błędy w podziale wyrazów poprawnie zaakcentować wyrazy stanowiące wyjątek od powszechnej reguły	określić kierunek upodobnienia skorygować błędy w akcentowaniu	swobodnie i bezbłędnie posługiwać się wiedzą o fonetyce
Nauka o języku: słowotwórstwo	wyjaśnić pojęcia: <i>wyraz podstawowy, wyraz pochodny, temat słowotwórczy, formant, przedrostek, przyrostek, wrostek, formant zerowy, oboczność, rodzina wyrazów, rdzeń, wyraz pokrewny, oboczność, złożenia, zrosty</i> wymienić kategorie słowotwórcze	wyjaśnić znaczenie podanych wyrazów pochodnych utworzyć przymiotniki od rzeczowników przyporządkować wyraz pochodny do kategorii słowotwórczej wskazać wyrazy należące do jednej rodziny	wskazać w podanych parach wyrazów wyraz podstawowy i wyraz pochodny wskazać formant w wyrazie pochodnym podkreślić w rodzinie wyrazów rdzeń i wskazać oboczności rozpoznać złożenia i zrosty na podanych przykładach	dokonać analizy słowotwórczej podanych wyrazów utworzyć wyrazy należące do konkretnych kategorii słowotwórczych sporządzić wykresy rodziny wyrazów omówić funkcję łącznika w przymiotnikach złożonych	swobodnie i bezbłędnie posługiwać się wiedzą z zakresu słowotwórstwa
Nauka o języku: wypowiedzenie i jego części	wymienić główne i drugorzędne części zdania podzielić wypowiedzenia na zdania i równoważniki zdań rozpoznać w tekście równoważniki zdań nazwać związki wyrazowe	wskazać podmiot i orzeczenie w zdaniu odnaleźć w tekście drugorzędne części zdania i nazywa je wskazać zdania bezpodmiotowe	określić właściwy szyk przydawki w zdaniu wypisać związki wyrazowe występujące w zdaniu	uzupełnić zdania przydawkami w odpowiednim szyku dokonać rozbioru logicznego zdania	swobodnie i bezbłędnie posługiwać się wiedzą o składni
Nauka o języku: zdanie złożone i zdanie wielokrotnie złożone	wymienić rodzaje zdań podrzędnie złożonych wymienić rodzaje zdań współrzędnie złożonych	przekształcić zdania w imiesłowowe równoważniki zdania rozpoznać rodzaje zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie wymienić zasady stosowania	przekształcić zdania pojedyncze w zdania złożone podzielić zdania złożone współrzędnie na zdania składowe	przeredagować tekst ze zbyt rozbudowanymi zdaniami złożonymi sporządzić wykres zdania złożonego	swobodnie i bezbłędnie posługiwać się wiedzą o składni

		przecinka w zdaniach złożonych współrzędnie			
Tworzenie wypowiedzi: rozprawka	- wyjaśnić znaczenie terminów: <i>teza, hipoteza, argumenty, akapit</i> - zreferować trzy możliwe schematy pisania rozprawki - przedstawić elementy kompozycji wypowiedzi argumentacyjnej - wskazać cechy dobrze skomponowanego tekstu - wymienić cechy składające się na wewnętrzną spójność wypowiedzi - organizować tekst, nie zawsze zachowując logikę	- sformułować argumenty do podanego zagadnienia - stworzyć plan rozprawki na podstawie podanej dyskusji - uporządkować podaną wypowiedź - wskazać w podanym tekście zdanie główne akapitu - stworzyć wewnętrznie uporządkowane wypracowanie o umiarkowanym stopniu spójności	- sformułować argumenty i kontrargumenty do podanej tezy - skorygować dane wypracowanie - sformułować wstęp do wypracowania - stworzyć wewnętrznie uporządkowane, na ogół spójne wypracowanie	- napisać rozprawkę, w której zawarta została właściwa teza bądź hipoteza, argumentacja jest wnikliwa, przekonująca i konsekwentna, przedstawiona została własna opinia dotycząca zadanego tematu, ujawniająca szczególną wrażliwość/wnikliwość piszącego - stworzyć wewnętrznie uporządkowane, spójne wypracowanie	
Tworzenie wypowiedzi: opowiadanie	- określić, czym jest opowiadanie, wymienić jego części, - podjąć próbę napisania opowiadania, zachowując kolejność wydarzeń	- napisać opowiadanie, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję, - zredagować opowiadanie zgodne z poleceniem.	- napisać poprawne opowiadanie, pod względem chronologii i kompozycji, popełniając nieliczne błędy językowe i w zakresie zapisu.	- napisać poprawne opowiadanie odtwórcze i twórcze.	- samodzielnie, zgodnie z wymogami gatunku napisać poprawne opowiadanie, unikając powtórzeń, z urozmaiconą narracją; - bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym zredagować tekst podanej formy wypowiedzi
Tworzenie wypowiedzi: list otwarty	• wymienić cechy listu otwartego	• przedstawić kompozycję listu otwartego	• skorygować podany list otwarty i wzmocnić jego perswazyjność odpowiednimi środkami retorycznymi • dokonać analizy przykładów listów otwartych	• zredagować list otwarty	bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym zredagować tekst podanej formy wypowiedzi
Tworzenie wypowiedzi: artykuł	• zdefiniować artykuł • wymienić cechy artykułu	• przedstawić kompozycję artykułu	• samodzielnie zebrać informacje do artykułu • dokonać analizy formy i treści podanego artykułu	• napisać artykuł problemowy	bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym zredagować tekst podanej formy wypowiedzi
Tworzenie wypowiedzi: list motywacyjny	• wyjaśnić pojęcie <i>list motywacyjny</i> • wymienić elementy, z których składa się list motywacyjny • podjąć próbę napisania listu motywacyjnego	• zgromadzić informacje do listu motywacyjnego, który będzie odpowiedzią na podane ogłoszenia • zredagować list motywacyjny	• uporządkować informacje potrzebne do listu motywacyjnego	• ocenić rzetelność i wiarygodność podanych listów motywacyjnych	bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym zredagować tekst podanej formy wypowiedzi
Tworzenie wypowiedzi: życiorys, CV	• wyjaśnić pojęcia: <i>życiorys, CV (Curriculum vitae)</i> • wymienić elementy, z których składają się życiorys i CV	• zgromadzić informacje, które powinny się znaleźć w życiorysie i CV • zredagować podaną formę	• uporządkować informacje niezbędne do sporządzenia życiorysu i CV • skorygować błędy w podanych	• na podstawie życiorysu zredagować oficjalne CV	bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym zredagować tekst podanej formy wypowiedzi

	• podjąć próbę napisania	wypowiedzi	życiorysie i CV		
Tworzenie wypowiedzi: podanie	• wyjaśnić pojęcie <i>podanie</i> • wymienić elementy, które powinny się znaleźć na podaniu • podjąć próbę napisania	• zgromadzić argumenty przydatne do uzasadnienia prośby • zredagować podaną formę wypowiedzi	• skorygować błędnie napisane podanie	• zredagować oficjalne podanie przy użyciu komputera z prośbą o przyjęcie do szkoły ponadpodstawowej	bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym zredagować tekst podanej formy wypowiedzi
Kształcenie językowe: scenariusz filmowy	• wyjaśnić pojęcie <i>didaskalia</i> • wymienić elementy wchodzące w skład scenariusza • podjąć próbę napisania	• wybrać scenę z dowolnej książki, która nadaje się na scenariusz • zredagować podaną formę wypowiedzi	• zredagować nagłówki scen i wskazówki sceniczne	• stworzyć przekonujące dialogi • nadać gotowemu scenariuszowi odpowiedni kształt graficzny	bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym zredagować tekst podanej formy wypowiedzi
Lektura obowiązkowa i uzupełniająca	Czyta większość wymaganych lektur przynajmniej w fragmentach i analizuje podstawowe elementy ich świata przedstawionego.	Czyta większość wymaganych lektur w całości i analizuje świat przedstawiony.	Czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje wybrane wątki.	Czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami.	Chętnie czyta i zna wiele tekstów spoza listy lektur.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym, nie jest w stanie wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak wiedzy i umiejętności nie rokuje osiągnięcia nawet minimalnego postępu.

Ocena	Opis wymagań
Celujący (6)	Prace pisemne na poziomie powyżej 90% możliwych do uzyskani punktów + zadanie dodatkowe. Systematycznie pracuje nad pogłębieniem wiedzy poprzez czytanie książek, uczestniczy i osiąga sukcesy w konkursach. Potrafi udowodniać swoje zdanie używając odpowiedniej argumentacji. Pisze i udziela odpowiedzi na zadania o podwyższonym stopniu trudności.
Bardzo dobry (5)	Prace pisemne w większości na poziomie powyżej 90% możliwych do uzyskania punktów. Odpowiedzi ustne i prace pisemne samodzielne i wyczerpujące. Aktywnie uczestniczy w lekcji. Systematycznie i samodzielnie odrabia zadania domowe. Zeszyt przedmiotowy, ćwiczenia prowadzone starannie.
Dobry (4)	Prace pisemne w większości na poziomie powyżej 70 % możliwych do uzyskania punktów. Odpowiedzi ustne i prace pisemne samodzielne lub z niewielką pomocą nauczyciela. Aktywnie uczestniczy w lekcji. Systematycznie i samodzielnie odrabia zadania domowe. Zeszyt przedmiotowy, ćwiczenia prowadzone starannie.
Dostateczny (3)	Prace pisemne w większości na poziomie powyżej 50% możliwych do uzyskania punktów. Odpowiedzi ustne i prace pisemne z pomocą nauczyciela. Zeszyt przedmiotowy, ćwiczenia prowadzone starannie. Systematycznie odrabia zadania.
Dopuszczający (2)	Prace pisemne w większości na poziomie powyżej 30% możliwych do uzyskania punktów. Przy pomocy nauczyciela potrafi wykonać proste polecenia, wymagające zastosowania podstawowych umiejętności. Korzysta z form pomocy w szkole.
Niedostateczny (1)	Niespełnione wymagania na ocenę dopuszczającą.

Skala oceniania prac klasowych i sprawdzianów:

Ocena niedostateczna	0- 30 %
Ocena dopuszczająca	31- 50 %
Ocena dostateczna	51- 70 %
Ocena dobra	71- 90 %
Ocena bardzo dobra	91- 100 %.

Skala oceniania kartkówek i innych krótszych form sprawdzających wiedzę i umiejętności:

Punktacja ustanawiana jest indywidualnie przez nauczyciela w zależności od specyfiki przedmiotu i poziomu trudności kartkówek.

Symbole stosowane przez nauczyciela:

0 – uczeń nie pisał sprawdzianu/kartkówki lub nie oddał pracy/zadania. Symbol ten zostaje zmieniony na ocenę po napisaniu przez ucznia sprawdzianu/kartkówki lub oddaniu pracy/zadania i sprawdzeniu przez nauczyciela.

II. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów:

Będziemy oceniani za: odpowiedzi ustne, prace klasowe, prace pisemne (redagowanie określonych form wypowiedzi – w domu i w klasie), sprawdziany, kartkówki, dyktanda oraz znajomość zasad ortograficznych, pracę na lekcji, pracę w grupie, prowadzenie zeszytu przedmiotowego, zeszytu ćwiczeń, wykonywanie zadań domowych, czytanie i znajomość lektur, prowadzenie zeszytu lektur, czytanie głośne i ciche ze zrozumieniem, recytacje, projekty.

Po skończeniu działu programowego przeprowadza się pisemną pracę klasową w terminie, o którym uczniowie są tydzień wcześniej poinformowani. Jest to najważniejsza ocena. Uczeń może poprawić ocenę niedostateczną z pracy klasowej w terminie dwóch tygodni. Pozostałe oceny z pracy klasowej można również poprawić (w terminie dwóch tygodni, tylko 1 raz). Kartkówki obejmujące ostatnie lekcje nie muszą być zapowiedziane. Wszystkie zaległości należy uzupełnić.

Uczeń nieobecny na lekcjach, sprawdzianie ma obowiązek nadrobić zaległości:

- do 3 dni na bieżąco,
- do 1 tygodnia w ciągu następnego tygodnia,
- w przypadku dłuższej nieobecności - uczeń uzgadnia z nauczycielem sposób i termin uzupełnienia zaległości.

Uczeń nieobecny w szkole:

- do 1 tygodnia (nieobecność usprawiedliwiona) ma obowiązek napisania zaległej pracy klasowej w terminie do 2 tygodni od momentu poinformowania go o zaległym sprawdzianie.

III. Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana oceny klasyfikacyjnej:

- Uczeń, który uczestniczył we wszystkich zrealizowanych przez nauczyciela w ciągu roku szkolnego sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów, ma prawo ubiegać się o podwyższenie przewidywanej rocznej oceny klasyfikacyjnej z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych. Uczeń może wówczas przystąpić do poprawy przewidywanej klasyfikacyjnej oceny rocznej w wyniku egzaminu sprawdzającego, jeżeli spełnia warunki zapisane w Statucie.

mgr Małgorzata Stańczewska